

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Історія зарубіжної літератури

обов'язкова

Освітньо-професійна програма Англійська мова і література та друга іноземна мова

Спеціальність 014.021 Середня освіта (Англійська мова та література)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

факультет іноземних мов

Мова навчання українська

Розробник: доктор філологічних наук, професор, професор кафедри зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології **Петро Васильович Рихло**

кандидат філологічних наук, асистент, асистент кафедри зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології **Альона Романівна Тичініна**

Профайл викладача (-ів) http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=286

Контактний тел. 0953595720

Е-mail: p.rychlo@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=759>

<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1525>

Консультації четвер 13:00-14:20; п'ятниця 11:30-12:50

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс «Історія зарубіжної літератури» представляє початковий, перший, етап в розвитку європейських літератур. Даний курс знайомить з розвитком античної літератури, в якій відстежуються сюжети, образи та мотиви, що активно функціонують в різних національних літературах наступних епох. Студенти матимуть змогу познайомитись зі сформованими за античних часів жанрами поезії та драматургії, краще зрозуміти культуру Стародавньої Греції та Риму. Також даний курс демонструє літературу доби Відродження, повернення поетів і письменників до літератури Античності і творчі її обробки. Студенти матимуть змогу ознайомитися з такими напрями як бароко та класицизм, що формуються в літературі XVII ст., і з різноманітними літературними напрямками літератури доби Просвітництва.

2. Мета навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни „Історія зарубіжної літератури” є ознайомлення студентів з загальним процесом розвитку європейської літератури на первинному етапі (античний період), в добу Середньовіччя та Відродження та в XVII - XVIII ст., їхніх закономірностях та особливостях, як в окремих країнах, так і в цілому Європі, допомогти усвідомити та опанувати особливості літературних напрямків та течій відповідного історико-культурологічного різру.

3. Завдання – розуміти зміст рекомендованих художніх текстів даного періоду, аналізувати основні образи, розбиратися в їх тематиці, ідейному спрямуванні, художній вартості, орієнтуватися в критичних оцінках даних творів у вітчизняному та зарубіжному літературознавстві та критиці. Давати конкретно-історичний аналіз основних етапів розвитку міфології та літератури. Самостійно орієнтуватися у проблематиці даного розділу історії літератури й володіти певними навичками, необхідними для аналізу художніх творів.

4. Пререквізити. Теорія літератури, історія літератури, філософія, історія, культурологія, психологія, мистецтвознавство.

5. Результати навчання

знати періодизацію, еволюцію літератури Античності, Середніх віків, Відродження та XVII-XVIII ст., зміст рекомендованих художніх творів; особливості творчого методу видатних письменників названих періодів, своєрідність їх образних та мовних засобів;

вміти комплексно аналізувати текст, основні образи, визначати тематику, ідейне спрямування, художність; орієнтуватися в літературно-критичному дискурсі вітчизняного та зарубіжного літературознавства; встановлювати міжлітературні зв'язки; орієнтуватися у проблематиці даних розділів історії літератури й оволодіти певними навичками, необхідними для аналізу художніх творів.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	2	60	30				30		залік
Заочна	1	1	2	60	8				52		залік

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових	Кількість годин	
	денна форма	Заочна форма

модулів і тем	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Стародавня грецька література. Грецька література											
Тема 1. Антична література та її історико-культурне значення. Грецька міфологія	4	2				2	4	0,6				3
Тема 2. Героїчний епос „Іліада” й „Одіссея”. Дидактичний епос. Гесіод.	4	2				2	4	0,6				3
Тема 3. Походження драми, виникнення грецького театру. Драматургія трагіка Есхіла, Софокла, Евріпіда	4	2				2	4	0,6				3
Тема 4. Драматургія комедіографа Арістофана. Менандра	4	2				2	4	0,6				3
Тема 5. Римська література, її історико-культурне значення та характерні особливості. Творчість Вергілія, Горация, Овідія.	4	2				2	4	0,6				3
Разом за ЗМ1	20	10				10	20	3				15
	Змістовий модуль 2 Література Середніх віків та Відродження											
Тема 1. Література раннього Середньовіччя. Героїчний епос	3	1				1	3	0,4				2,5
Тема 2. Література розвинутого феодалізму. Лицарська література	3	1				1	3	0,4				3,5
Тема 3. Доба Відродження в	4	2				2	4	0,5				3,6

Італії. Данте Петрарка Боккаччо												
Тема 4. Французький Ренесанс. Рабле. Відродження в Іспанії. В Сервантес	4	2				2	4	0,5				3,6
Тема 5. Особливості Відродження в Англії.	6	4				4	6	0,7				4,8
Разом за ЗМ1	20	10				10	20	2,5				18
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 3. Соціально-історичні, філософські, культурні основи літератури XVII - XVIII століття та особливості їх розвитку в європейських країнах											
Тема 1. Історико- літературний процес XVII століття. Іспанське бароко Кальдерон	2	1				1	2	0,4				2,8
Тема 2. Французька література XVII ст. Класицизм. Корнель. Расін, Мольєр.	3	1				1	3	0,4				3
Тема 3. Англійська література XVII ст. Дж. Мільтон	6	3				3	6	0,7				4,8
Тема 4. Література XVIII ст. та ідейний рух Просвітництва	3	1				1	3	0,3				3,6
Тема 5. Англійська література XVIII ст. Дефо, Свіфт, Філдінг	6	4				4	6	0,7				4,8
Разом за ЗМ 2	20	10				10	20	2,5				19
Усього годин	60	30				30	60	8				52

3.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Ведення читацьких щоденників (фіксація проаналізованих текстів).
2	Підготовка рефератів до теми.
3	Усний переказ прочитаних текстів.
4	Декламація поезії.

3.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Грецька міфологія

2	Гомер „Іліада” й „Одіссея”
3	Поема Гесіода „Роботи і дні”
4	Трагедії Есхіла “Перси”, “Семеро проти Фів”, “Прометей закутий” та трилогія “Орестея”
5	Трагедії Софокла “Едіп-цар”, “Едіп в Колоні”, “Антігона”
6	Трагедії Евріпіда “Медея”, “Іпполіт”, “Іфігенія в Авліді”
7	Комедії „Ахарняни”, ”Мир”, “Вершники”, “Хмари” Арістофана
8	Література доби еллінізму
9	“Порівняльні життєписи” Плутарха
10	Поема Лукреція „Про природу речей”
11	Комедії Плавта і Теренція
12	Поема Вергілія „Енеїда”
13	„Мистецтво поезії” Горація
14	„Любовні елегії” і „Метаморфози” Овідія
15	Поезія та проза іспанського бароко (поезія іспанського бароко. Поетичні школи в Іспанії XVII ст. Творчість <i>Гонгори</i> . Проза іспанського бароко: <i>Грасіан</i> , <i>Кеведо</i>)
16	Опрацювання матеріалу: - Підготувати доповідь на одну з тем: «Загальна характеристика англійської літератури XVII ст.», «Поезія <i>Джона Донна</i> і особливості англійського бароко», «Суспільна і публіцистична діяльність <i>Дж. Мільтона</i> », «Поема <i>Мільтона</i> «Втрачений рай» як відображення англійської сучасності у формі біблійного епосу». - Прочитати твори. - Опрацювати критичний матеріал.
17	Опрацювання матеріалу: - Підготувати реферат на одну з тем: «Народний характер поезії Р.Бернса», Г.Філдінг – англійський романіст доби Просвітництва», «Місце і значення творчості Т.Смолета у розвитку англійського реалістичного роману», «Р. Шерідан як продовжувач традицій Філдінга». - Прочитання та аналіз творів. Опрацювання критичного матеріалу.

4. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні та командні, дослідницько-творчі проекти);
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною	Оцінка за шкалою ECTS
------------------------	-----------------------

шкалою	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота))															Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					Змістовий модуль № 3					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5		
2	2	3	2	2	3	2	3	2	3	3	4	3	3	3		

T1, T2 ... T 5 – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Альбрехт М. фон. История римской литературы / Пер. А. И. Любжина. Москва, 2002. Т.1. 704 с.
2. Анненский И. Ф. Драматические произведения. Античная трагедия (публичная лекция) / Сост., подгот. текста и коммент. ст. Г.Н. Шелогуровой. Москва, 2000. 320 с.
3. Бурцев А. А. История западноевропейской литературы Средних веков и эпохи Возрождения. Москва, 2008.
4. Буслович Д. С. Боги и люди в произведениях искусства. Библейские, мифологические, исторические и литературные персонажи. СПб.: Издательство «Паритет», 2003. 384 с.
5. Вергілій. Буколіки. Георгіки. Малі поеми / З латинської переклав А. Содомора. Львів, 2011. 404 с.
6. Гуревич А. Я. Средневековье как тип культуры. Антропология культуры. Москва, 2002. С. 39-55.
7. Западноевропейский театр от эпохи Возрождения до рубежа XIX-XX вв. / Отв. ред. М. Ю. Давыдова. Москва, 2001.
8. Кун М. А. Легенди і міфи Давньої Греції : Боги і герої. Давньогрецький епос. Київ, 2002. 448 с.
9. Літературний тріумвірат «золотої доби» римської культури: навч. посібник / Упорядник П. Л. Шулик. Кам'янець-Подільський, 2016. 184 с.
10. Мегела І. П. Елліністична поезія. Антологія / Передм., упоряд., комент., приміт. І. П. Мегели. Київ, 2007. 380 с.
11. Сидорченко Л. В., Апенко Е. М., Белобратов А. В. и др. История зарубежной литературы XVIII века / Под ред. Л. В. Сидорченко. Москва, 2001.
12. Современный словарь-справочник: Античный мир. Москва, 2000. 317 с.
13. Соловьева Н. А. История зарубежной литературы: Предромантизм. Москва, 2005.
14. Тахо-Годи А. А. Греческая мифология. Харьков: Фолио. 2002. 256 с.
15. Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. Київ, 2007. 360 с.

7.2. Допоміжна

1. Барышников П. Н. Миф и метафора: Лингвофилософский подход. Санкт-Петербург, 2010. 216 с.
2. Гаспаров М. Л. Об античной поэзии: Поэты. Поэтика. Риторика. Санкт-Петербург, 2000. 480 с.
3. Гийу А. Византийская цивилизация / Перев. с фр. Д. Лоевского; предисл. Р. Блока. Екатеринбург: У-Фактория, 2005. 552 с.

4. Драненко Г. Ф. Міф як форма сенсу та сенс форми. Міфокритичне прочитання творів Б.-М. Кольтеса : *монографія*. Чернівці, 2011. 440 с.
5. Зварич І. М. Міф у генезі художнього мислення. Чернівці, 2002. 236 с.
6. Карельский А. В. Метаморфозы Орфея : Беседы по истории западных литератур. Вып. 3.: Немецкий Орфей / Сост. А.Б. Ботникова, О.Б. Вайнштейна. Москва, 2007. 608 с.
7. Кин М. Рыцарство. Москва: Научный мир, 2000. 522 с.
8. Корнилова Е. Н. Риторика – искусство убеждать. Своеобразие публицистики античного мира: Учебное пособие. 3-е изд., доп. Москва, 2010. 240 с.
9. Культура Возрождения. Энциклопедия. В 2 т. /Отв. ред. Н. В. Ревякина. Т. 1. А-К. Москва, 2007.
10. Макар І. Лонг і його роман «Дафніс і Хлоя» : *монографія* / Інеса Макар. Чернівці, 2010. 424 с.
11. Пронин В. А. История немецкой литературы. Учебное пособие. Москва, 2007.
12. Силюнас В. Ю. Стиль жизни и стили искусства (Испанский театр маньеризма и барокко). Санкт-Петербург, 2000. 469 с.
13. Содомора А. Жива античність. Львів, 2009. 184 с.
14. Султанов Ю. І. У світі античної літератури: Посібник для вчителя. Харків: Веста: Ранок, 2002. 112 с.
15. Ярхо В. Н. Семь дней в афинском театре Диониса. Москва, 2004. С. 106-184.

6. Інформаційні ресурси

1. http://ru.wikipedia.org/wiki/Античная_литература.
2. http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0_%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0
3. http://www.ae-lib.org.ua/texts/biletsky__antique_literatures__ua.htm<http://quod.lib.umich.edu/c/cme/index.html>.
4. <http://antique-lit.niv.ru/antique-lit/losev/index.htm>
5. <http://lib.ru/POEEAST/>
6. <http://centant.spbu.ru/sno/lib/tron/index.htm>
7. http://ru.wikipedia.org/wiki/Средневековая_литература.
8. <http://www.ucc.ie/celt/publishd.html>.
9. <http://quod.lib.umich.edu/c/cme/index.html>.
10. <http://norse.ulver.com/>.
11. http://polbu.ru/livancev_gosprav/.
12. http://www.libfl.ru/mimesis/txt/lit_sred.php.
13. <http://window.edu.ru/resource/910/25910/files/volsu494.pdf>.